

УДК 338

Н.Є. Юрик, канд. економ. наук, доц., В.С. Грицишин

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЖИТТІ КРАЇНИ

N.E.Yuryk, Ph.D., Assoc. Prof., V.S.Hrytsyshyn

THE ROLE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE ECONOMIC LIFE OF THE COUNTRY

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується інформатизацією усіх сфер суспільного життя. Двадцять років тому у світовому топі компаній за ринковою капіталізацією була лише одна з ІТ-сфери. Сьогодні в першій п'ятірці цього переліку – тільки tech-бізнеси, більшості з яких, до речі, якраз близько 20-ти років. Тепер ми спілкуємося, вчимося і конкуруємо вже не один з одним, а з іншими країнами, ринками, спільнотами. Успіх або провал у цій гонці розділить світ на два табори: країни – обізнані лідери, які створюють визначальні для майбутнього цінності та інновації; і суспільства – рядові споживачі, які плетуться в хвості цивілізації. Важливо не відстати саме зараз, дати нашому суспільству можливість створювати і надихати, а не споживати і наслідувати.

Сучасний світ влаштований так, що навіть країни, які тільки стають на цей шлях, мають рівні шанси з тими, хто давно ним йде. Відтак, якщо ми не будемо рухатися в цьому напрямі швидше за інших, то програємо. Чи є шанс у нашої країни наздогнати таких світових лідерів діджиталізації, як Сінгапур, Швеція, чи ми вже безнадійно відстали?

Діджиталізація (цифрові технології) приходять на заміну старим засобам електронної комунікації – телефону, факсу, телеграфу. І діджиталізація означає зміну не тільки в тому, як ми комунікуємо, але й що ми комунікуємо. Нові цифрові технології дозволяють створювати і поширювати величезні обсяги інформації майже необмеженому колу осіб – швидко, якісно, без будь-яких істотних витрат.

Компанії активно використовують сучасні цифрові технології в своєму бізнесі, але всі вони мають різні і часто обмежені можливості щодо використання нових цифрових методів комунікації з державними органами та своїми акціонерами.

Сказати, що цифрова трансформація в нашій країні не відбувається, не можна. Багато кроків у цьому напрямі вже зроблені. По-перше, більшість українських бізнесів уже «приміряли» на себе інтернет-продажі. По-друге, суттєво змінився наш рекламний ринок.

Цифровізація має бути інструментом економічного зростання шляхом підвищення ефективності, продуктивності та конкурентоздатності завдяки використанню цифрових технологій. Цей принцип передбачає досягнення цифрової трансформації галузей економіки, сфер діяльності, набуття ними нових конкурентних якостей та властивостей.

Цифровізація забезпечить сприяння розвитку інформаційного суспільства та засобів масової інформації. Інформаційна безпека, кібербезпека, захист персональних даних, недоторканність особистого життя та прав користувачів цифрових технологій, зміцнення та захист довіри у кіберпросторі є, зокрема, передумовами одночасного цифрового розвитку та відповідного запобігання супутнім ризикам, їх усунення та управління ними. Саме за допомогою цифровізації можна:

- істотно підвищити ефективність та конкурентоздатність секторів економіки, малого та середнього бізнесу тощо;
- збільшити можливості для трансформаційних інновацій, створення українськими компаніями відповідних продуктів та розробок світового рівня;
- збільшити ефективність виробництв, організації бізнесу, логістики, транспорту тощо;
- забезпечити появу нових індустрій (із цифровою індустрією);
- забезпечити розвиток цифрової економіки, ринку праці тощо.

Цифрові технології повинні стати базою для створення нових продуктів, цінностей, властивостей та, відповідно, основою отримання конкурентних переваг на більшості ринків. Цифровізація дасть невеликим компаніям та проектним командам можливість створювати нові продукти та швидко виводити їх на ринок нарівні з присутніми там великими компаніями. Цифрова трансформація зумовить появу нових унікальних систем і процесів, що складають їх нову ціннісну сутність (наприклад, Uber, Airbnb, тощо). Трансформації у промисловості відбуваються згідно з появою кібервиробництв, кіберсистем та кібермашин.

Поряд з цим варто відмітити, що світова економіка відчуває істотний вплив бізнес-моделей спільної економіки, або економіки спільного користування, яка працює на базі цифрових технологій. Саме за допомогою бізнес-моделей можна забезпечити:

- легке започаткування нових бізнесів, не потребує великих початкових витрат;
- розвиток сервісних моделей, вплив на ефективність та конкурентоздатність українського бізнесу без значних капіталовкладень;
- швидкий запуск комерційних Інтернет-проектів, розширення ринків споживання українських продуктів, сервісів та трудових ресурсів, комерційна глобалізація.

Технологія бізнес-моделей спільної економіки дає змогу орендувати обчислювальні можливості та сервіси, виходячи з потреб конкретного бізнес-процесу. Користувач має можливість швидкого доступу до сервісу та оренди на необхідний час потрібних потужностей на захищених та технологічних платформах. Варто зазначити можливості, які надає даний вид технології:

- Бізнес, підприємства, державні установи та громадяни мають можливість швидко та дешево розгортати необхідну цифрову інфраструктуру та користуватися перевагами цифрового світу.
- Країна може ефективно розбудовувати цифрову інфраструктуру як основу цифрової економіки.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що нині цифрові технології використовують за принципом «всюди, наскрізь, постійно». Вигоди від цифровізації мають усі: громадяни, бізнес, чиновники й політики. Для всіх без винятку це економія часу, грошей і нові можливості для розвитку та самореалізації.